

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

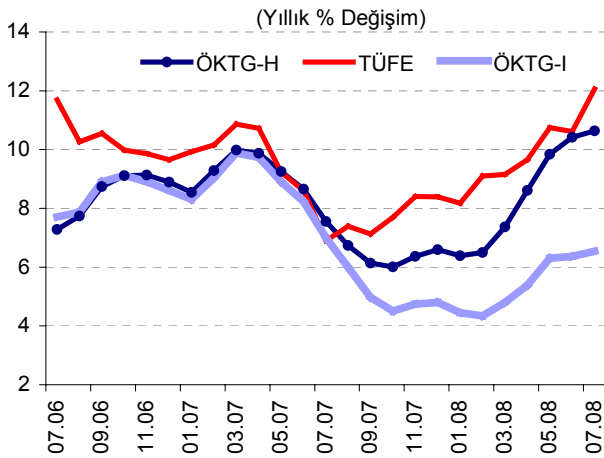
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Ağustos 2008

ÖZET...

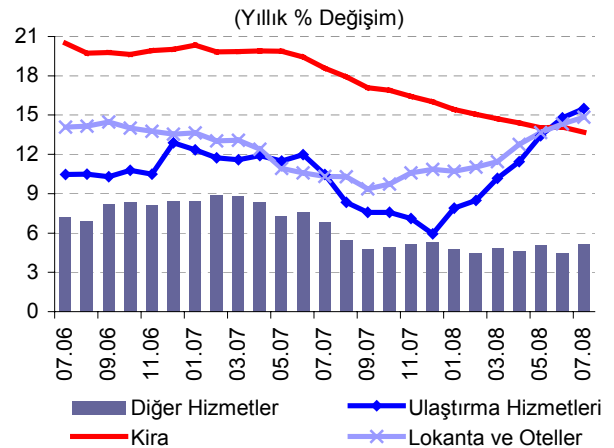
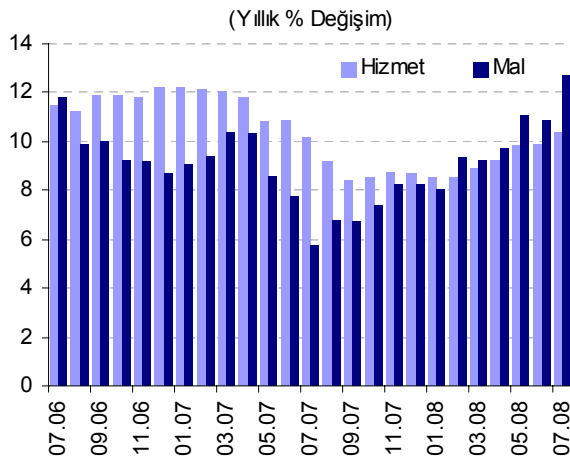
Temmuz ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,58 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 12,06'ya yükselmiştir. Yıllık enflasyondaki artışta enerji fiyatlarındaki yükselişle gıda fiyatlarındaki baz etkisi belirleyici olmuştur. İşlenmiş gıda fiyatlarının artış hızı önceki aylara kıyasla yavaşlama eğilimi gösterirken, işlenmemiş gıda fiyatlarında geçtiğimiz yılın aynı ayındaki düşük baz nedeniyle yıllık enflasyon yükselmiştir. Elektrik ve yakıt fiyatlarındaki artışlar enerji fiyat enflasyonunun belirgin olarak yükselmesine neden olmuştur. Böylece, Temmuz ayı itibarıyla gıda ve enerji fiyatlarındaki artışların yıllık enflasyona katkısı 8,17 puana ulaşmıştır. Gıda ve enerji fiyatlarındaki artışların gecikmeli etkileri yemek ve ulaştırma hizmetlerindeki enflasyonu olumsuz etkilemeye devam ederken, kiranın yıllık artış oranındaki gerileme sürmektedir. Bunun yanında, temel enflasyon göstergelerinin son iki ayda sınırlı da olsa yavaşlama eğilimi sergilediği gözlenmektedir. Petrol fiyatlarının Temmuz Enflasyon Raporundaki baz senaryo varsayımlarından daha olumlu seyretelemeye devam etmesi halinde önümüzdeki dönemde enflasyonun kademeli bir düşüş eğilimine gireceği öngörülmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Temmuz ayında tüketici fiyat endeksi yüzde 0,58 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 12,06'ya yükselmiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKTG-H endeksinin yıllık artış oranı sınırlı oranda yükselerek yüzde 10,63'e ulaşmıştır. Bu endeksten işlenmiş gıda ürünleri çıkarılarak elde edilen ÖKTG-I göstergesinin yıllık artış oranı ise yüzde 6,54 olarak gerçekleşmiş ve geçen ayki yatay seyrini sürdürmüştür.

Temmuz ayında mal grubu fiyatları enerji grubu fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 0,46 oranında artarken, hizmet grubu fiyatlarındaki artış yüzde 0,93 olmuştur. Yıllık enflasyon hizmet grubunda yüzde 10,40'a, mal grubunda ise yüzde 12,68'e yükselmiştir.

Gıda fiyatlarının yemek hizmetleri fiyatları üzerindeki etkisi sürmüştü ve bu grubun yıllık enflasyonundaki yükseliş önceki aylara kıyasla yavaşlayarak da olsa devam etmiştir. Ulaştırma hizmetleri fiyatları ise enerji fiyatlarındaki artışların etkisiyle yüzde 1,52 oranında artmıştır. Böylelikle, ulaştırma ve yemek hizmetleri yıllık artış oranı sırasıyla yüzde 15,49 ve yüzde 15,29'a yükselmiştir. Haberleşme hizmetleri yıllık enflasyonu özellikle baz etkisi kaynaklı olarak yükselirken, kiranın yıllık enflasyonu yaklaşık 0,4 puan azalarak yüzde 13,70 olmuştur.

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

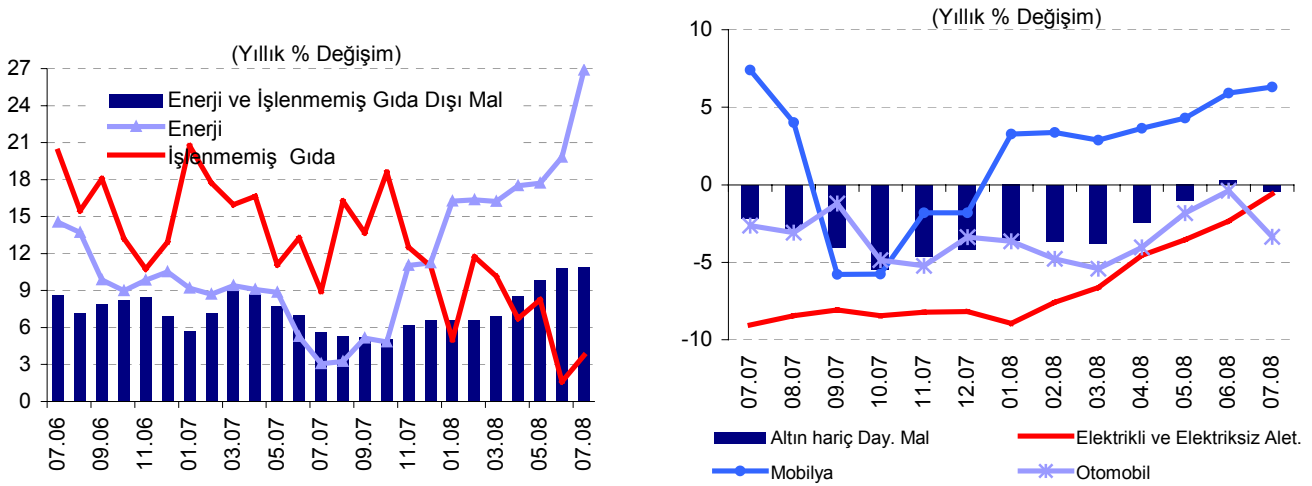

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Ağustos 2008

Enerji fiyatları, elektrik ile katı ve likit yakıt fiyatlarındaki artışların etkisiyle, Temmuz ayında yüzde 5,79 oranında yükselmiş ve böylece enerji fiyatlarındaki yıllık artış yüzde 26,87 oranına ulaşmıştır. Elektrik fiyat artışının enflasyona yaptığı doğrudan katkı yaklaşık 0,5 puan düzeyinde olmuştur. Ağustos ayında, doğalgaz fiyat artışının enflasyon üzerindeki etkisinin ise yaklaşık 0,15 puan olması beklenmektedir.

Enerji ve gıda dışı mal grubu yıllık enflasyonu önceki aya göre değişmeyerek yüzde 4,20 olarak gerçekleşmiştir. Sezon indirimlerinin görüldüğü Temmuz ayında, giyim fiyatları önceki yıllara kıyasla daha yüksek bir oranda gerilemiştir. Bunun yanında, Yeni Türk lirasındaki güçlenme ve iç talebin ılımlı seyri dayanıklı mal grubu fiyatları üzerinde etkisini göstermektedir.

Temmuz ayında (altın hariç) dayanıklı mal grubu fiyatları yüzde 1 oranında gerilemiştir. Bu gelişmede, otomobil fiyatlarındaki yüzde 3,08 oranındaki gerileme belirleyici olmuştur. Diğer taraftan, elektrikli ve elektriksiz aletler grubu fiyatları, beyaz eşya fiyatlarındaki maliyet kaynaklı artışlara bağlı olarak yükselmiştir. Ayrıca, altın fiyatları Temmuz ayında yüzde 3,77 oranında artmış ve bu kalemden yıllık enflasyonu yüzde 32,49'a ulaşmıştır.

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Temmuz 2008	Temmuz 2007	Temmuz 2008	Temmuz 2007
TÜFE	0,58	-0,73	12,06	6,90
1. Mallar	0,46	-1,17	12,68	5,71
Enerji	5,79	-0,11	26,87	3,07
İşlenmemiş Gıda	-0,26	-2,33	3,75	8,92
İşlenmiş Gıda	0,96	0,80	25,50	9,45
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	-2,05	-2,07	4,20	3,85
Dayanıklı Mallar	-0,58	-0,34	2,24	-3,82
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	-1,00	-0,27	-0,44	-2,15
Yarı Dayanıklı Mallar	0,94	-2,42	15,91	4,44
Dayanısız Mallar	0,39	-0,51	13,10	9,09
2. Hizmetler	0,93	0,48	10,40	10,18
Kira	1,10	1,43	13,70	18,58
Lokanta ve Oteller	0,93	0,48	14,83	10,33
Ulaştırma Hizmetleri	1,52	0,89	15,49	10,47
Diğer Hizmetler	0,67	-0,03	5,19	6,84

Kaynak: TÜİK, TCMB.

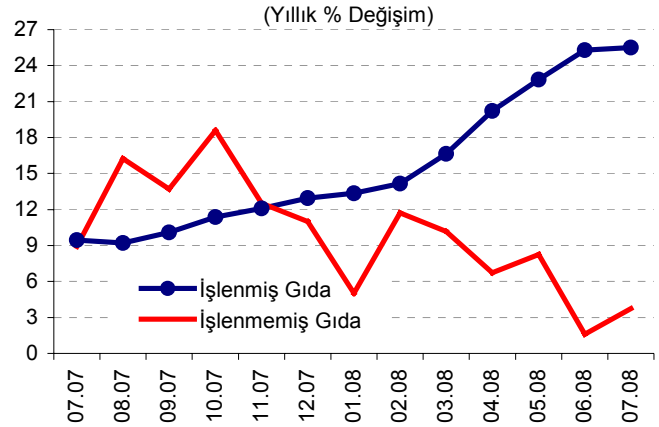
TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Ağustos 2008

Haziran ayında oldukça yüksek oranda gerileyen işlenmemiş gıda fiyatlarındaki düzeltmenin bir kısmı Temmuz ayında geri alınmış ve grup fiyat artışı yıllık bazda yüzde 3,75 oranına yükselmiştir. Bakliyat fiyatlarında kuraklık kaynaklı etkilerin sürmesine rağmen, taze sebze-meyve fiyatlarındaki olumlu görünümün bu gruptaki fiyat artışlarını sınırlamaya devam edeceği tahmin edilmektedir.

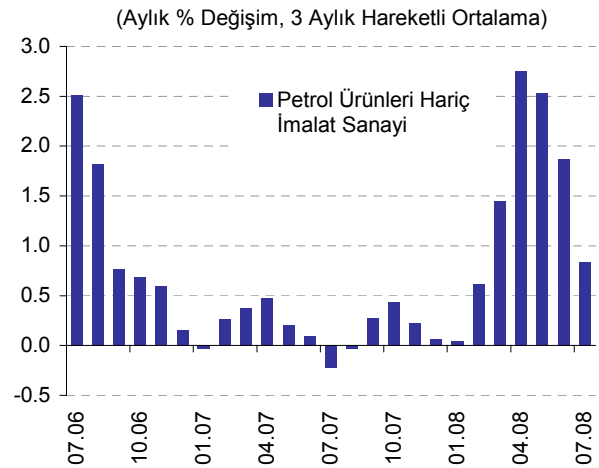
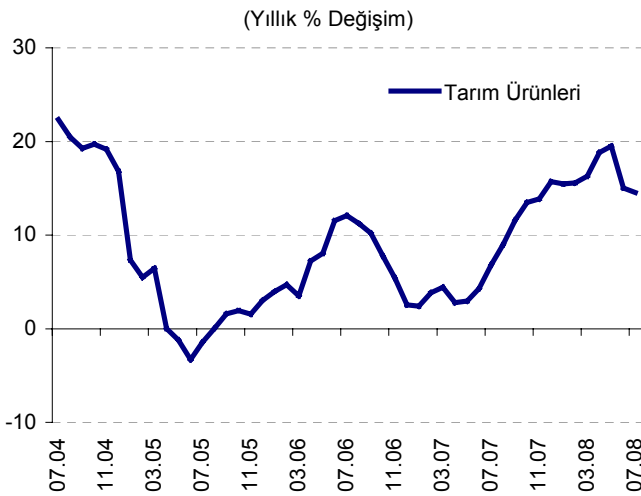

Son bir yıllık dönemde oldukça yüksek oranlı artışlar gözlenen işlenmiş gıda ürünleri fiyatlarında Temmuz ayında görece bir yavaşlama gözlenmiştir. Aylık bazda yüzde 0,96 oranında artan grup fiyatlarında yıllık enflasyon duraksayarak yüzde 25,5 olarak gerçekleşmiştir. Özellikle, yılın ilk yarısında birikimli olarak yüzde 25,49 oranında artan ekmek fiyatlarının Temmuz ayında yüzde 0,21 oranında sınırlı bir artış göstermesi bu gelişmede belirleyici olmuştur. Yılın kalan döneminde işlenmiş gıda fiyatlarının artış hızının kademeli olarak yavaşlayacağı tahmin edilmektedir.

...ÜFE...

Temmuz ayında üretici fiyatları yüzde 1,25 oranında artarken, yıllık ÜFE enflasyonu yüzde 18,41'e yükselmiştir. Üretici fiyatlarında Temmuz ayında görülen artış sanayi ürünleri fiyatlarındaki yükselişten kaynaklanmıştır.

Temmuz ayında imalat sanayi fiyatları yüzde 1,04 oranında artmıştır. Petrol ürünleri fiyatlarında görülen yüzde 2,02'lik yükseliş arındırıldıktan sonra imalat sanayi fiyatlarındaki artışın yüzde 0,86'ya gerilediği görülmektedir. Ana metal sanayi fiyatlarında Ocak ayından bu yana demir ve çelik fiyatlarındaki artışlar nedeniyle görülen yüksek oranlı artış eğilimi Temmuz ayında yavaşlayarak devam etmiş ve sektör fiyatları geçen aya göre yüzde 2,61 oranında artmıştır. Tekstil, giyim, deri, kağıt ve motorlu kara taşıtı sektörlerinde ise fiyatların Haziran ayına göre gerilediği görülmektedir.

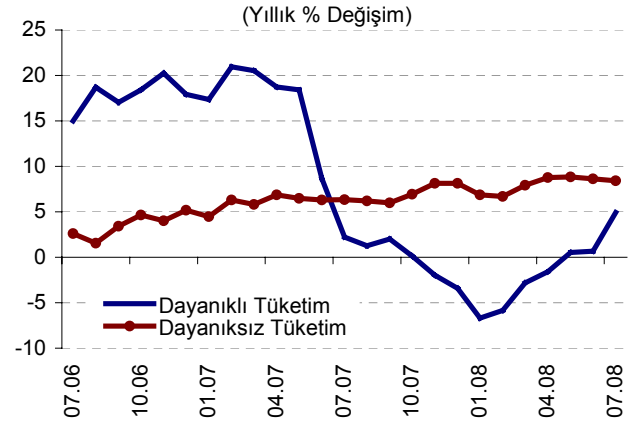
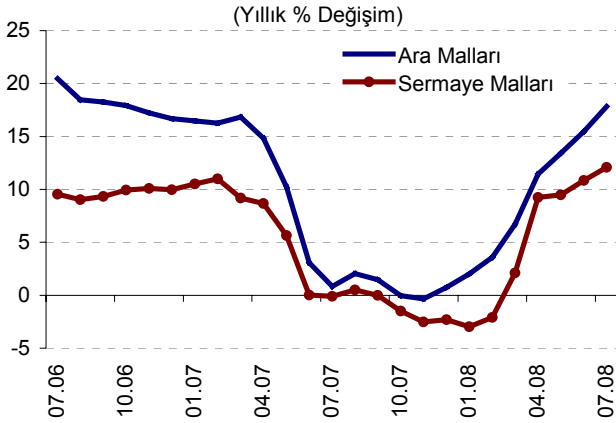
TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Ağustos 2008

Üretici fiyat endeksi MIGS sınıflamasına göre incelendiğinde, Temmuz ayında dayanıksız tüketim malları fiyatlarında önemli bir değişim gözlenmezken, diğer kalemlerin fiyatlarında artış görülmektedir. Ara malları fiyatlarında süregelen artışta ana metal sanayi, kimyasal ürünler ve plastik ve kauçuk ürünlerinin fiyatlarındaki yükselişlerin, dayanıklı tüketim malları fiyatlarındaki artışta ise mobilya fiyatlarındaki artışın belirleyici olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, makine ve teçhizat fiyatlarındaki artışlar dayanıklı tüketim malları fiyatlarını yukarı çekerken, motorlu kara taşıtları fiyatlarındaki düşüşün bu artışı sınırladığı görülmektedir.

MIGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Ağu.07	Eyl.07	Eki.07	Kas.07	Ara.07	Oca.08	Şub.08	Mar.08	Nis.08	May.08	Haz.08	Tem.08	Oca-Tem*
Ara Malları Fiyatları	0,72	0,06	-1,13	-0,64	0,53	1,18	1,66	4,30	4,90	2,03	1,69	1,42	18,42
Sermaye Malları Fiyatları	0,43	-0,22	-0,59	-0,64	0,75	0,44	1,23	2,84	6,71	-0,42	0,32	0,83	12,39
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	1,01	0,23	-0,02	-1,17	-1,90	-2,00	0,90	2,74	0,75	2,60	-0,30	2,13	6,92
Dayanıksız Tüketim Malları Fiyatları	0,13	2,13	1,88	0,84	0,14	-1,15	1,63	0,86	2,08	-0,33	0,02	-0,06	3,06
Enerji Fiyatları	2,68	-0,32	-2,94	6,68	-0,86	0,60	7,74	7,85	8,56	5,29	2,06	3,91	41,68

Kaynak: TÜİK, TCMB.

*7 aylık birikimli artış.

TEMMUZ AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Ağustos 2008

...TABLOLAR

Temmuz Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	0,58	12,06	-0,73	6,90
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,63	0,44	15,28	-0,71	9,19
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,00	0,06	6,87	0,03	10,23
Giyim ve Ayakkabı	8,07	-8,00	2,54	-7,71	6,26
Konut	16,60	5,34	21,84	0,55	9,55
Ev Eşyası	7,42	0,98	7,01	0,23	8,38
Sağlık	2,54	0,10	-0,41	0,10	5,79
Ulaştırma	12,59	-0,32	11,32	-0,03	1,07
Haberleşme	4,30	0,91	1,05	-1,41	-0,85
Eğlence ve Kültür	2,81	0,43	2,23	0,24	1,76
Eğitim	2,24	0,86	7,02	0,72	7,81
Lokanta ve Oteller	5,64	0,93	14,83	0,48	10,33
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,16	0,92	11,87	-0,22	0,32

Kaynak: TÜİK

Temmuz Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2008		2007	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	1,25	18,41	0,06	2,08
Tarım	19,84	-0,04	14,54	0,38	6,83
Sanayi	80,16	1,54	19,33	-0,01	1,02
Madencilik	1,62	6,24	34,57	0,47	1,14
İmalat	73,33	1,04	18,73	-0,27	0,14
Enerji	5,21	6,83	22,90	3,41	13,83

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iki iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.